

สถานที่ เป็นต้น การอ่านแบบนี้จะใช้ตัวเลข ตัวอักษรที่เป็นตัวใหญ่หรือวลีสั้นๆ ที่มีความสำคัญ อยู่ด้วยให้เป็นประโยชน์

4.3 การอ่านแบบค้นคว้ารายละเอียด (Reading for Detail) คือ การอ่านเอคั่นหา ความคิดที่สำคัญๆ ของเรื่องนั้น โดยตลอดเพื่อศึกษารายละเอียดรวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ ซึ่งต้อง อ่านแบบระมัดระวัง หนังสือหรือบทความที่จะต้องอ่านแบบนี้มัก ไม่มีหัวข้อเรื่องที่จะแนะนำ ให้ผู้อ่านทราบแนวทางของหนังสือ

4.4 การอ่านแบบศึกษา (Study Reading) คือ การอ่านที่จะต้องเข้าใจความคิดที่สำคัญ และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความคิด เมื่ออ่านเข้าใจในปัจจุบันแล้วต้องสามารถจดจำไปใช้ ในเวลาต่อไปอีกด้วย วิธีอ่านแบบนี้ต้องอ่านแบบคร่าวๆ เสียก่อนแล้วใช้ความคิดพร้อมตั้งคำถามไว้ หลังจากนั้นจึงอ่านอย่างตั้งใจ

4.6 การอ่านแบบวิจารณ์ (Critical Reading) การอ่านแบบนี้ถือว่าการอ่านที่ต้อง ใช้ทักษะการอ่านระดับสูงสุด คือผู้อ่านแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่ตนอ่านไปแล้วได้สามารถใช้ เหตุผลต่อรองกับสิ่งที่ปรากฏในข้อเขียนนั้นว่าผู้อ่านเห็นด้วยหรือไม่ การอ่านแบบนี้ผู้อ่านต้องมีความเฉลียวฉลาดมีความระมัดระวังในการอ่าน ที่สำคัญต้องระมัดระวังในเรื่องความไม่ สมเหตุสมผล และพยายามจับจุดสำคัญที่ผู้เขียนต้องการพูดหรือต้องการให้ผู้อื่นเชื่อ

วิลเลียมส์ (Williams, 1994 : 2) ได้แบ่งประเภทของการอ่านไว้ที่น่าสนใจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านตามความพอใจหรือตามความสนใจ (Pleasure or Interest)
2. การอ่านเพื่อทราบข้อมูลโดยทั่วไป (General Information about Text)
3. การอ่านเพื่อหาข้อมูลเฉพาะ (Information from Text)

เกรลเลท (Grellet, 1995 : 4) ได้กล่าวถึงประเภทของการอ่านที่นิยมที่นิยมใช้ใน ปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ซึ่งมีอยู่ที่ 4 ประเภท ดังนี้

1. การอ่านแบบเปิดผ่านไปอย่างรวดเร็ว (Skimming) ผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้ ตั้งคำถามไว้ในใจก่อนเริ่มอ่าน คือ รู้จุดประสงค์ของเรื่องที่อ่าน ผู้เรียนต้องฝึกฝนให้รู้จักการ ทำนายความจากสิ่งที่อ่านไว้ล่วงหน้าและเลือกจับใจความสำคัญ

2. การอ่านที่ต้องการหาข้อมูลเฉพาะเจาะจง (Scanning) เช่น วันที่ ตัวเลข สถานที่ ฯลฯ ครูต้องฝึกนักเรียนให้รู้วิธีอ่านทั้ง 2 ประเภท โดยเลือกบทเรียนที่ช่วยในการฝึก เช่น ข่าวในหนังสือพิมพ์ ข่าวกีฬา และ โฆษณาต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญได้

3. การอ่านเพื่อหารายละเอียด (Through Reading or Receptive Reading) นักเรียน จะต้องเข้าใจสิ่งที่อ่านทั้งใจความสำคัญและรายละเอียดปลีกย่อย แต่ไม่ได้หมายถึงเข้าใจคำ

ทุกคำ ทั้งนี้เพราะสิ่งที่อ่านแต่ละชิ้นงานนั้น มีรายละเอียดปลีกย่อยอยู่ในระดับที่สำคัญ ไม่เท่ากัน

4. การอ่านเชิงวิจารณ์ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่ยากที่สุดและควรใช้ในระดับที่สูงขึ้น เพราะผู้อ่านจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่อ่าน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้วมาสนับสนุนหรือโต้แย้งสิ่งที่อ่าน การอ่านระดับนี้ ผู้เรียนจะต้องมีโอกาสอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน ซึ่งก็คือการมีปฏิริยาต่อสิ่งที่อ่าน (Active Reader) ไม่ใช่การอ่านแบบไม่มีปฏิริยาต่อสิ่งที่อ่าน (Passive Reader)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ประเภทของการอ่านจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการอ่านว่าต้องการความเข้าใจรายละเอียดมาก น้อยเพียงใด สามารถแบ่งตามสถานที่อ่านในหรือนอกห้องเรียน มีวิธีการอ่านที่หลากหลาย สามารถเลือกวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายได้ แต่การอ่านเพื่อจุดประสงค์ด้านเนื้อหา เกี่ยวกับการศึกษาหรือความสนุกสนาน มีลักษณะที่เหมือนกันคือ อ่านเพื่อหาสาระสำคัญ เพื่อหารายละเอียด สรุปใจความสำคัญเพื่อความเข้าใจ

องค์ประกอบของการอ่าน

ความสามารถในการอ่านของผู้ที่อ่านแล้ว ทำให้เกิดความเข้าใจนั้น ต้องมีองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน ดังนั้นนักการศึกษาแต่ละคน ซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนการอ่านได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันออกไป ดังนี้

แฮริสและซิเพย์ (Harris & Sipay, 1979 : 15-18 ; อ้างถึงในปรารณา ศรีบุญเรือง, 2540 : 8-9) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่จะก่อให้เกิดความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือสามารถและแก้ปัญหา และยังมีความสามารถอื่นๆ อีกที่จำเป็นต่อการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือมีความรู้ในคำศัพท์ ความสามารถในการใช้ทักษะการถอดรหัสภาษาออกมาเป็นความหมายโดยใช้ตัวชี้แนะในบริบท (Context Clue) ผู้อ่านที่มีความสามารถจำทำความเข้าใจข้อความที่ละหน่วยความหมาย ซึ่งก็คือ กลุ่มคำที่ประกอบกันแล้วมีความหมายเป็นหน่วย ซึ่งจะมีความยาวเท่าใด สามารถยึดหยุ่นได้ตามความหมายที่ควรจะเป็นและการกวาดสายตา นอกจากนี้แล้วผู้อ่านที่เก่งจะให้ความสนใจกับข้อความที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายในการอ่านของเขาและตัดข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องออก

โคคคีย์ (Coady, 1979 : 18 ; อ้างถึงในบัณฑิต ฉัตรวิโรจน์, 2549 : 13) ในทัศนะว่าการอ่านเป็นการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

1. ความสามารถเชิงมโนทัศน์ หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญา โดยทั่วไปที่จะค้นหาสาระสำคัญ ความคิดเห็นและความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

2. ความรู้เดิม เป็นพื้นฐานความรู้ของผู้อ่านซึ่งมีอยู่แล้ว ผู้อ่านจะอ่านเรื่องได้เร็วขึ้น การอ่านเรื่องที่ผู้อ่านคุ้นเคยและกิจกรรมที่ผู้อ่านปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวัน จะทำให้ผู้อ่านประสบ

ความสำเร็จในเรื่องที่อ่านมากที่สุด

3. ยุทธศาสตร์ด้านกระบวนการ เป็นองค์ประกอบย่อยของความสามารถในการอ่านและเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความเข้าใจ เป็นทักษะทางภาษาต่างๆ ไป อันได้แก่ การหาความหมายของสัญลักษณ์ที่เขียน การรวมเสียงและความเข้าใจเข้าด้วยกัน และเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

วิลเลียม (William. 1986 : 32 ; อ้างถึงในบัณฑิต นัตรวิโรจน์. 2549 : 13) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญที่ช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ความรู้ในระบบการเขียน ผู้อ่านจะต้องคุ้นเคยกับระบบผสมตัวอักษร การสะกดคำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านจำคำ และ โครงสร้างการเขียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ความรู้เรื่องภาษา ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่าน จำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องรูปแบบของคำ ความหมายของคำ โครงสร้างและไวยากรณ์ของภาษาที่เขียน
3. ความสามารถในการตีความ เนื่องจากการอ่านไม่ใช่การทำความเข้าใจข้อความแต่ละประโยค โดยไม่สัมพันธ์กันกับประโยคอื่น ผู้อ่านจึงต้องสามารถรู้จุดประสงค์ของข้อความ รู้วิธีเรียบเรียงประโยคเป็นข้อความที่ต่อเนื่องกัน
4. ความรู้รอบตัวทั่วไป ผู้อ่านควรนำความรู้รอบตัวทั่วไปรวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ เข้ามาเชื่อมโยงด้วยขณะที่อ่านข้อเขียนนั้น ยิ่งผู้อ่านมีความรู้และประสบการณ์มากเท่าใด ก็ยังสามารถเลือกความรู้และประสบการณ์ของตน โดยตรงกับผู้เขียน เพื่อทำความเข้าใจกับเรื่องนั้นได้มากยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้อ่านต้องอาศัยองค์ประกอบหลายด้าน อาทิเช่น ความสามารถเชิงมนโหทัศน์ ความรู้เดิม ยุทธศาสตร์ทางกระบวนการ องค์ประกอบทางปัญญา องค์ประกอบทางกาย-ทางสรีระ องค์ประกอบทางสังคม วัฒนธรรม และความพร้อมของตัวผู้เรียนเอง องค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากต่อความเข้าใจในการอ่าน คือ สติปัญญาโดยทั่วไป

ขั้นตอนการสอนอ่าน

ในการสอนทักษะการอ่าน ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน รวมทั้งขั้นตอนการสอนอ่านเป็นสิ่งจำเป็นเพราะขั้นตอนสอนที่ดีย่อมส่งผลต่อการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้เรียนและเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนที่เกี่ยวกับบทอ่าน มีผู้กล่าวถึงขั้นตอนการสอนอ่าน ดังนี้

ภาวินี ทอนสูงเนิน (2543 : 19-20) กล่าวถึงขั้นตอนการสอนอ่าน ดังนี้

1. ขั้นตอนก่อนการสอนอ่าน (Pre-reading Activities) ขั้นตอนนี้มีจุดประสงค์คือ

1.1 กระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่รู้ในเนื้อหาที่จะอ่าน ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจ

การเรียนรู้

1.2 เตรียมนักเรียนล่วงหน้าเพื่อให้มีความพร้อมในการรับข่าวสารนั้น การเตรียมได้แก่ให้นักเรียนมีพื้นฐานในเรื่องเหล่านั้นบ้าง รู้ความหมายของคำศัพท์สำคัญ โครงสร้างทางภาษา และรู้กลวิธีการอ่านเพื่อให้สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขั้นตอนระหว่างการอ่าน (While-reading Activities) จุดประสงค์ขั้นตอนนี้คือ

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยสร้างสถานการณ์เพื่อให้นักเรียนมีเหตุผลในการอ่านและกำหนดวิธีการอ่านถูกต้อง

2.2 ให้นักเรียนหาข้อมูลจากบทอ่านด้วยตนเอง โดยใช้กลวิธีในการอ่านที่เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการอ่านนี้ นักเรียนจะอ่านด้วยตนเอง ส่วนการทำกิจกรรมอาจทำคนเดียวเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มก็ได้ ครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือและประเมินผลการอ่าน

3. ขั้นตอนหลังอ่าน (Post-reading Activities) จุดประสงค์ของขั้นตอนนี้คือ

3.1 เพื่อให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการอ่านมาสัมพันธ์กับความรู้ และความคิดของตนเอง

3.2 เพื่อให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้รับการอ่านมาทำกิจกรรมต่อเนื่องในทักษะการวิจารณ์ ศรีคร้ามครัน (2544 : 198) ได้กล่าวถึง ทักษะการสอนอ่านไว้ว่า ในการสอนอ่าน ควรให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านออกเสียงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการออกเสียงลำดับต่อไปเป็นการสร้างความเข้าใจจากเนื้อเรื่องที่อ่าน หลังจากนั้นจึงฝึกให้อ่านในใจ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเสริมความเข้าใจในการอ่านอีกครั้งหนึ่ง การสอนอ่านในชั้นเรียนควรประกอบด้วยแนวทางในการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการสอน (Preparation) ครูจะต้องเตรียมสิ่งต่าง ๆ ในการสอนอ่านดังนี้

1.1 การเตรียมเนื้อเรื่องที่จะสอน เช่น คำ วลี ประโยค ข้อความ บทสนทนาหรือเนื้อเรื่อง ซึ่งต้องไม่ยากหรือง่ายเกินไป

1.2 จัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น รูปภาพ แผนภูมิ วัสดุของจริงหรือหุ่นจำลองเพื่อช่วยเสริมความเข้าใจของนักเรียน

1.3 จัดเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อประกอบการสอนและใช้สอบถามความเข้าใจของนักเรียน

1.4 สอนเกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ที่มีอยู่ในเนื้อเรื่องก่อน แล้วเน้นความหมายที่สอดคล้องกับประโยคและเนื้อเรื่อง

1.5 สอนนักเรียนให้เข้าใจความหมายของประโยคที่อาจยังไม่เข้าใจ

2. การสอนเนื้อเรื่องและแบบฝึกทักษะ (Presentation and Practice) ในขั้นนี้ครูควรให้นักเรียนฝึกการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจไปพร้อม ๆ กัน ควรเริ่มจากการอ่านออกเสียงเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านออกเสียงและให้นักเรียนเก็บใจความสำคัญระหว่างอ่านออกเสียงด้วย ขั้นแรกให้นักเรียนอ่านตามครู ลำดับต่อไปให้นักเรียนอ่านในใจด้วยตนเอง ครูอาจจะบุคำถาม เกี่ยวกับเนื้อเรื่องไว้บนกระดานเพื่อให้นักเรียนอ่านจับใจความตามแบบที่ครูต้องการ

3. การทดสอบความเข้าใจ (Discussion and Generalization) เป็นการเน้นความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่านทั้งหมด อาจใช้การตั้งคำถามและอื่น ๆ เพื่อทดสอบว่านักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องหรือไม่ ครูต้องเตรียมคำถามไว้ล่วงหน้า เช่น คำถามแบบถูก ผิด (True or False) หลังจากนั้นครูถามคำถามเป็นภาษาต่างประเทศแล้วให้นักเรียนเป็นภาษาแม่ของตนเอง ซึ่งควรจะใช้สำหรับคำถามที่ต้องการคำตอบประเภทความคิดเห็น ให้ผู้เรียนเตรียมเติมคำที่หายไปจากข้อความ เพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องทั้งหมดและสามารถในการใช้คำศัพท์สำนวนอย่างถูกต้อง

4. การฝึกทักษะสัมพันธ์ (Application) เป็นการนำความรู้ความเข้าใจจากเรื่องที่อ่านมาทำให้เกี่ยวข้องหรือทำให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ ตามแนวทางการเรียนภาษา เช่น การอ่านและการเขียน การอ่านและการฟัง การอ่านและการพูด เป็นต้น

กุสยา แสงเดช (2545 : 139- 143) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่าน ไว้ดังนี้

ขั้นตอนก่อนอ่าน (Pre-reading) แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. Personalization เป็นการสร้างความคุ้นเคยให้กับผู้เรียน โดยถาม-ตอบ สนทนาเพื่อทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน เป็นการเตรียมรับรู้ความรู้ใหม่จากการอ่าน
2. Prediction เป็นการเดาเรื่องราวที่อ่านจาก Picture Diagrams หรือ Title ของเรื่อง โดยให้ผู้เรียนทายหรือเดาเรื่องราวที่จะอ่านว่าเป็นอย่างไร และควรอธิบายคำศัพท์ใหม่ให้กับผู้เรียนโดยใช้วิธีการดังนี้ต่อไป

2.1 Vocabulary Predicting

2.2 Vocabulary Matching

2.3 Vocabulary Dictionary Working

ขั้นระหว่างอ่าน (While-reading) ในระหว่างการอ่าน ครูสามารถดำเนินกิจกรรมส่งเสริมและตรวจสอบความเข้าใจความเข้าใจของผู้เรียน ได้ดังนี้

1. Matching เป็นกิจกรรมการจับคู่

2. Ordering เป็นกิจกรรมการเรียงเหตุการณ์ให้สมบูรณ์ ถูกต้อง

3. Completing เป็นกิจกรรมการเติมข้อความให้สมบูรณ์

การสอน While-reading ขั้นตอนนี้เป็นการนำเสนอเรื่องที่อ่านเป็นครั้งแรก ในขั้นนี้ ควรตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียน โดยการตั้งคำถามและควรทำกิจกรรมต่อเนื่องกับขั้น Pre-reading

ขั้นหลังการอ่าน (Post-reading) เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการสอนอ่านเช่นเดียวกับการสอนฟัง คือ มีจุดประสงค์ที่จะย้ำความเข้าใจของเรื่องราวที่อ่านมากขึ้น สร้างเจตคติที่ดีกับผู้เรียน โดยดำเนินกิจกรรมให้สนุกสนานและสามารถแสดงออกเกี่ยวกับความเข้าใจในสิ่งอ่าน

ลาวัญย์ สังขพันธานนท์ และคณะ (2549 : 21-22) ได้กล่าวถึงการอ่านให้ได้รับผลสำเร็จว่าควรใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนอ่านและมีขั้นตอน ดังนี้

1. การอ่านแบบ OK4R มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับดังนี้

1.1 การอ่านอย่างคร่าว ๆ (Overview) เป็นการอ่านแบบสำรวจก่อนการอ่านจริง การอ่านในขั้นนี้ ผู้อ่านควรอ่านคำนำและบทสรุปในแต่ละบทอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ทราบถึงสาระสำคัญของเนื้อหาที่จะอ่าน

1.2 การเก็บความคิดที่สำคัญ (Key Ideas) คือความพยายามในการคำนึงถึงลำดับความสำคัญของเนื้อหาว่าส่วนใดเป็นส่วนสำคัญที่สุดของสิ่งที่อ่าน และส่วนใดเป็นเนื้อหาสำคัญรองลงมา

1.3 การอ่าน (Reading) เป็นการค้นหาคำตอบเพื่อตอบคำถามให้ได้เป็นขั้นเป็นตอนที่ผู้อ่านต้องทำให้เกิดความชัดเจนที่สุด ส่วนใหญ่คำถามที่พบจะเกี่ยวกับ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ทำอย่างไร และทำไม เป็นต้น

1.4 การระลึก (Recall) คือการพิจารณาว่า สิ่งที่อ่านแล้วนั้น ผู้อ่านมีความเข้าใจเพียงใด

1.5 ความคิดสร้างสรรค์เพิ่มเติม (Reflect) เป็นขั้นตอนการพิจารณาผลว่า จากการอ่านทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดใหม่หรือความคิดเพิ่มเติมจากความคิดเดิมของผู้อ่านเพียงใด

1.6 การทบทวน (Review) เป็นการทบทวนสาระความรู้หรือกระตุนความรู้ที่ได้จากการอ่านเป็นครั้งคราว เพื่อไม่ให้ความรู้ที่ได้สูญหายหรือลบล้างไป

2. การอ่านแบบ SQ3R มีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ตามลำดับดังนี้

2.1 การสำรวจ (Survey) หมายถึงการสำรวจเนื้อหาและองค์ประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อหนังสือ ปกนอก ปกใน คำนำ สารบัญ แนวความคิด และจุดมุ่งหมายในการเขียนหนังสือ นั้นๆ

2.2 การตั้งคำถาม (Question) ได้แก่ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องอ่านว่าต้องการอะไรจากการอ่าน การตั้งคำถามจะเป็นการกำหนดแนวทางในการอ่านให้ชัดเจนและตรงตามจุดประสงค์มากขึ้น

2.3 การอ่าน (Reading) คือการอ่านอย่างรวดเร็วและละเอียดถี่ถ้วน เพื่อค้นหาสาระหรือคำตอบที่ต้องการจากการตั้งคำถาม

2.4 การจดจำ (Recite) คือการจดบันทึกของผู้อ่านเพื่อเชื่อมโยงความคิดที่สำคัญแต่ละย่อหน้าเพื่อช่วยในการจำ และตรวจสอบว่า มีความคิดอะไรใหม่ ๆ ที่ได้รับจากการอ่านนั้น

2.5 การทบทวน (Review) ได้แก่การทบทวนความรู้จากการอ่านว่าถูกต้องหรือไม่ การทบทวนเป็นการสร้างความเข้าใจในการอ่าน ผู้อ่านจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้

สรุปได้ว่าจากกิจกรรมการเรียนการสอนตามขั้นตอนการสอนอ่าน ในขั้นก่อนอ่านจะให้ความสำคัญต่อการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะอ่านและเน้นให้นักเรียนเรียนรู้คำศัพท์ สำนวน ในบทอ่าน ส่วนขั้นระหว่างสอนอ่านจะเสนอแนะแบบฝึกที่ควรใช้สอนอ่าน เพื่อให้บ่งชี้ได้ว่านักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถจากบทอ่านนั้น สำหรับขั้นหลังการอ่าน เป็นกิจกรรมที่นำความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำการฝึกซ้ำเพื่อเป็นการทบทวนความรู้ที่ได้รับจากบทอ่าน จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการสอนทั้ง 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการสอนอ่าน ระหว่างการสอนอ่าน และหลังการสอนอ่าน จัดกิจกรรมที่หลากหลาย ซึ่งสามารถส่งผลการเรียน การสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้แบบฝึก เพื่อความเข้าใจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การอ่านเพื่อความเข้าใจ

ความหมายของการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การเข้าใจในการอ่านเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญของการอ่าน ซึ่งการอ่านเพื่อความเข้าใจต้องใช้ส่วนประกอบหลายสิ่งมาเป็นส่วนช่วยเสริมการอ่านให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีนักการศึกษาได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

สมุทฺร เซ็นเซวนิช (2540 : 52) กล่าวว่า ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถที่จะอนุมานข้อสนเทศ หรือความหมายอันพึงประสงค์ จากสิ่งที่อ่านมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความเข้าใจนี้เป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการศึกษา และประสบการณ์ต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านของแต่ละคน และถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของ การอ่าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลยก็อาจจะกล่าวได้ว่าการอ่านที่แท้จริงยังไม่

เกิดขึ้น และการอ่านในลักษณะนี้จึงเป็นได้แค่เพียงตัวหนังสือปรากฏว่าอยู่บนหน้ากระดาษเท่านั้น ไม่สื่อความหมายอะไรทั้งสิ้น นอกจากจะทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์แล้วยังไม่ได้อะไรจากการอ่านนั้นอีกด้วย

กึ่งเพชร ป็องแกว (2545 : 11) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจคำ วลี และประโยคในบริบทต่าง ๆ สามารถจับใจความสำคัญ บอก รายละเอียดของเรื่อง ลำดับความ ตีความ ขยายความ สรุปความจากเรื่องที่อ่าน โดยที่ผู้อ่านต้องใช้ ประสบการณ์เดิมในการคาดคะเนล่วงหน้าและนำความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์มาช่วยในการสร้างความเข้าใจ

นฤมล เทียบสวัสดิ์ (2545 : 11) ได้ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า หมายถึง ความสามารถของสมองในการจับใจความสำคัญ แปลความ ตีความ ขยายความ และลำดับ เรื่องราวในเรื่องที่อ่าน ซึ่งองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้ดี คือ ความสามารถ ทางภาษา จุดมุ่งหมายในการอ่านและประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

มนตรี นิวัฒน์วงศ์ (2549 : 3) ได้ให้ความหมายของ ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถของผู้อ่านในการตีความหมาย ขยายความ ลำดับเรื่องราว สรุปความและสามารถ ประเมินความคิดที่ได้จากเรื่องอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้โครงสร้างทางภาษา ลักษณะของภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

เกรย์ (Gray, 1984 : 35-37) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่าน (Comprehension) ว่าหมายถึง เรื่องที่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาและประสบการณ์หลายด้าน ถ้าอ่านแล้วไม่เกิดความ เข้าใจก็อาจกล่าวได้ว่า การอ่านที่แท้จริงยังไม่เกิดขึ้น และได้แบ่งความเข้าใจในการอ่านเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความเข้าใจความหมายของสารขึ้นต้น (Receptive Comprehension) เป็นความเข้าใจ ที่ใช้ความรู้และความเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ที่ผู้เขียนใช้เป็นส่วนใหญ่ และจะต้องเข้าใจ ความหมายที่สำคัญ ๆ ของสำนวนที่ปรากฏด้วย
2. ความเข้าใจแบบไตร่ตรอง (Reflective Comprehension) เป็นความเข้าใจที่ต้องใช้ทั้ง ความรอบรู้ ทักษะ และความสามารถหลายด้าน เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือทำความเข้าใจ ได้ ถูกต้องตามจุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการจะอธิบาย ชี้แจง สั่งสอน ชักจูงหรือให้ความ เพลิดเพลิน ความเข้าใจแบบนี้ต้องใช้เหตุผลและใช้ประสบการณ์เปรียบเทียบกับสิ่งที่พบเห็นมาแล้ว

สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถทางภาษาและการใช้ ประสบการณ์เดิมของผู้อ่านในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการอ่าน ตั้งแต่คำ วลี และประโยค เพื่อให้สามารถจับใจความสำคัญ แปลความ ลำดับความ สรุปความ และขยายความจากเรื่อง

ที่อ่านให้ได้ความหมายตามที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร ดังนั้นถ้าการอ่านแล้วไม่เกิดความเข้าใจใด ๆ เลขก็ถือว่าอ่านนั้นไม่มีประโยชน์อะไร หรือถ้าอ่านแล้วได้ความหมายที่ไม่ถูกต้อง ก็ได้ถือว่าเป็นการอ่านนั้นไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ

การอ่านเพื่อความเข้าใจมีคุณค่าในสิ่งที่เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ช่วยให้ผลิตผลิต แต่การที่จะอ่านให้เข้าใจนั้นเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและมีหลายองค์ประกอบ มีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

รูบิน (Rubin. 1991 : 325 ; อ้างถึงในปรารถนา ศรีบุญเรือง. 2540 : 7-8) กล่าวว่า การอ่านเพื่อความเข้าใจต้องอาศัยเซวาร์ปัญญามาช่วยในการทำความเข้าใจ ผู้อ่านมีเซวาร์ดี ก็สามารถอ่านเพื่อความเข้าใจได้ดีและเซวาร์ปัญญานี้คือประสบการณ์เฉพาะตัวของแต่ละคนที่สามารถคิดในระดับสูงได้ การอ่านเพื่อความเข้าใจยังประกอบด้วยความสามารถหลัก 2 ประการ คือ ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคำ และความสามารถในการทำความเข้าใจภาษา ถ้าปราศจากความสามารถทั้งสองแล้ว การอ่านเพื่อความเข้าใจก็ไม่เกิดขึ้น

อารีย์ วชิรวารการ (2542 : 36) กล่าวว่า ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นการแสดงออกถึงความสามารถ ในการสื่อสารข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่โดยใช้ถ้อยคำภาษาอย่างใหม่ และได้ใจความที่ถูกต้อง จำแนกการแสดงออกถึงความเข้าใจ 3 ระดับ

1. การแปลความ เป็นความสามารถในการแปลความหมายของเรื่องราว หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏ โดยใช้ถ้อยคำภาษาของตนได้อย่างถูกต้อง การแปลความแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ
 - 1.1 แปลความหมายจากระดับหนึ่งไปอีกระดับหนึ่ง เช่น แปลคำศัพท์ แปลข้อความยาว ๆ ให้กลายเป็นข้อความสั้น ๆ หรือแปลศัพท์เทคนิคให้เป็นคำสามัญ
 - 1.2 การแปลสัญลักษณ์ ได้แก่การแปลความหมายจากรูปภาพ เครื่องหมาย ตาราง และสัญลักษณ์ต่าง ๆ
 - 1.3 การถอดความ เป็นการถามให้แปลความหมายของคติพจน์ คำคม บทกวี คำพังเพย สุภาษิต ให้เป็นภาษาสามัญ หรือแปลภาษาสามัญให้เป็นภาษากวี
2. การตีความ เป็นความสามารถให้ค้นหา เปรียบเทียบความสำคัญ ความสัมพันธ์ของส่วนย่อยภายใน เป็นเรื่องหรือเป็นความสามารถในการจับใจความสำคัญของเรื่องนั้นได้หรือไม่ เช่น
 - 2.1 ให้ค้นหาความหมายหรือคตินิยมของผู้แต่ง
 - 2.2 ให้ค้นหาข้อความหรือพาดพิงสัมพันธ์กันอย่างไร
 - 2.3 ให้ตีความจากกราฟ สถิติ

2.4 ให้ค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่

3. การขยายความ เป็นความสามารถในการขยายความคิดออกมา โดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ เป็นความคิดด้านจินตนาการอย่างมีเหตุผล ข้อสอบที่สร้างถามถึงการพยากรณ์เหตุการณ์ต่อไปหรือไม่ การสร้างคำถามอาจทำได้ 3 ลักษณะ

3.1 ให้ข้อมูลเป็นระยะเวลา แล้วให้อนุมานเหตุการณ์ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ

3.2 ให้ข้อมูลเป็นเหตุการณ์ เรื่องราวและขยายไปสู่เรื่องอื่นๆ

3.3 ให้ข้อมูลเป็นกลุ่มหรือขนาดแล้วขยายไปสู่ขนาดอื่น

กระบวนการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ

กระบวนการอ่านภาษาเพื่อความเข้าใจมีความสำคัญต่อผู้อ่านมาก จำเป็นต้องรู้แนวทางในการอ่าน มีนักการศึกษาได้กล่าวไว้ ดังนี้

สุวรรณ โปธา (2545 : 18) กล่าวถึงการนำเอาทฤษฎีโครงสร้างความรู้หรือ กระบวนการอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Process) มาใช้ ซึ่งกระบวนการนี้อธิบายว่าการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น ผู้อ่านจะใช้ความรู้ทางภาษาในการวิเคราะห์ตั้งแต่ระดับตัวอักษร ความหมายของคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์จนถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างประโยค และข้อความทั้งหมดที่อ่าน เป็นกระบวนการที่ยึดบทอ่านเป็นหลัก (Text-based Processing) ซึ่งเป็นกระบวนการแบบล่างสู่บน (Bottom-up Process) ในขณะที่เดียวกันผู้อ่านต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่สะสมไว้เป็นตัวชี้แนะในการทำเข้าใจในสิ่งที่อ่าน การใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมเป็นกระบวนการ ที่ยึดความรู้เป็นหลัก (Knowledge-based Processing) หรือเรียกว่า กระบวนการอ่านแบบบนสู่ล่าง (Top-down Processing) โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าผู้อ่านมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านดีก็จะช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่านยิ่งขึ้น กระบวนการอ่านทั้งสองชนิดนี้จะเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน โดยผู้อ่านไม่รู้ตัว เมื่อใดกระบวนการอ่านจากล่างสู่บนเกิดปัญหา เช่น ภาษาในบทอ่านไม่ชัดเจนหรือผู้อ่านบกพร่องภาษา กระบวนการจากบนสู่ล่างก็ช่วยแก้ปัญหาดังกล่าวได้ เช่น ผู้อ่านใช้ความรู้เดิมมาคาดคะเนเรื่องที่อ่านเพื่อช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากยิ่งขึ้น เป็นต้น

สรุปได้ว่า กระบวนการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจของผู้อ่านหลายด้าน และต้องนำความรู้เหล่านั้นมาใช้แก้ปัญหาจากการอ่านอย่างเหมาะสม จึงจะทำให้การอ่านเป็นไปตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การอ่านเป็นทักษะที่ต้องฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเมื่อต้องอ่านสื่อหรือบทอ่านต่าง ๆ ก็จะสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่น ได้ตามที่ผู้เขียนต้องการสื่อสาร

ระดับความเข้าใจของการอ่าน

ระดับความเข้าใจของการอ่าน หมายถึง การที่นักเรียนอ่านสิ่งใดแล้วรู้เรื่องราวที่อ่าน สามารถเข้าใจลายลักษณ์อักษรหรือข้อความที่อ่านอย่างครบถ้วน การที่นักเรียนจะเข้าใจสิ่งที่อ่าน ได้ดีเพียงใดย่อมแล้วแต่ประสบการณ์และการศึกษาของนักเรียนแต่ละคน มีนักการศึกษาได้ กล่าวถึงระดับความเข้าใจในการอ่านที่สามารถสังเกตและทดสอบได้ ดังนี้

สมุทรา เซ็นเซาวิช (2540 : 56) ได้แบ่งระดับความเข้าใจออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ความเข้าใจแบบทันที (Receptive Comprehension) เป็นความเข้าใจที่ต้องอาศัย การรู้ความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้เป็นส่วนใหญ่ ต้องใช้คำศัพท์ต่าง ๆ มากพอ จะต้องเข้าใจความหมายที่สำคัญ ๆ ของสำนวนและประโยคต่าง ๆ ที่ผู้เขียนใช้ ขณะที่อ่านจะต้องมีสมาธิแน่วแน่จึงจะเข้าใจสิ่งที่อ่านได้โดยตลอด

2. ความเข้าใจแบบไตร่ตรอง (Reflective Comprehension) คือ ความเข้าใจที่ต้องอาศัย ความรอบรู้ ทักษะและความสามารถในหลาย ๆ ด้านเป็นหลักใหญ่ เพื่อที่จะนำมาใช้เป็นเครื่องมือ ช่วยทำความเข้าใจต่าง ๆ ได้ถูกต้องตามจุดมุ่งหมาย (Purpose) ของผู้เขียนว่าต้องการจะให้ ความเพลิดเพลิน อธิบาย ชี้แจง ตั้งสอน หรือชักจูง นอกจากนี้จะต้องสามารถพิจารณาและ ไตร่ตรองหาข้อสรุป (Conclusion) ให้เป็นไปตามความนึกคิดผู้เขียนต้องการ ความเข้าใจแบบนี้ จะต้องพึ่งเหตุผล อาศัยการเปรียบเทียบระหว่างประสบการณ์ต่าง ๆ หรือสิ่งที่ได้พบเห็นมาแล้ว ในชีวิตเป็นสำคัญ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2542 : 21) ได้กำหนดระดับความเข้าใจในการอ่าน ไว้ 4 ระดับ คือ

1. ระดับความเข้าใจตามตัวอักษร (Literal Comprehension) เป็นความเข้าใจขั้นพื้นฐาน เช่น การแปลความหมายของตัวอักษรที่ปรากฏ ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องราวได้เพราะผู้เขียน เขียนแสดงไว้อย่างชัดเจน

2. ความเข้าใจขั้นตีความ (Interpretation) เป็นการอ่านที่สูงกว่าระดับที่ 1 ผู้อ่านต้อง แปลความหรือตีความสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้กล่าวไว้โดยตรง แต่เป็นความหมายที่แฝงอยู่ในเนื้อเรื่อง

3. ความเข้าใจระดับขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Reading) เป็นการอ่านที่ผู้อ่าน ต้องมีพื้นฐานความสามารถในการทำความเข้าใจความหมายระดับที่ 1 และ 2 แล้ว ความคิดในระดับนี้ ผู้อ่านต้องใช้ความคิดของตนเองมาช่วยวิเคราะห์ตัดสิน ประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ในด้านคุณภาพ คุณค่าและความถูกต้องเหมาะสม

4. ระดับความเข้าใจขั้นสร้างสรรค์ (Creative Reading) เป็นการอ่านที่ต้องใช้ความคิด

สูงกว่าความเข้าใจในระดับที่ 1,2, และ 3 เป็นการอ่านที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดใหม่ๆ สามารถสร้างจินตนาการได้กว้างไกล แสดงความคิดเห็นและชี้แนะการแก้ปัญหาที่นอกเหนือจากเรื่องได้

มิลเลอร์ (Miller. 1990 : 4-7) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. ความสามารถระดับการแปลความ (Textually Explicit Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจข้อความในสิ่งที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ใบบทอ่านอย่างตรงไปตรงมา ผู้อ่านที่มีความสามารถในระดับนี้จะระบุความคิดหลัก ความคิดรองของเรื่องหรือจัดเรียงลำดับเหตุการณ์ และหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ได้

2. ความสามารถระดับตีความ (Textually Implicit Comprehension) เป็นระดับที่ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้นำเสนอไว้โดยตรงไปตรงมา ผู้อ่านจะต้องใช้เหตุผลและความรู้ของตนเองมาช่วยตัดสินใจ ทำความเข้าใจข้อมูลนั้น ๆ ผู้อ่านที่มีความสามารถระดับนี้จะตอบคำถามเชิงอ้างอิง สรุป และทำนายเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้

3. ความสามารถระดับวิเคราะห์และสรุปความ (Critical Reading) เป็นความสามารถในการตีความและประเมินเนื้อหาที่อ่าน สามารถแยกความแตกต่างของข้อมูลในเนื้อหาที่อ่านได้ เช่น แยกได้ว่าอะไรคือข้อเท็จจริง อะไรคือความคิดเห็น และสามารถเปรียบเทียบเนื้อหาที่อ่านกับข้อมูลที่พบจากแหล่งอื่นๆ ได้ เข้าใจภาษาในเชิงอุปมาอุปไมยที่ผู้เขียนนำมาใช้ และบอกได้ว่าผู้เขียนมีเจตคติต่อเรื่องที่น่ามาเขียนอย่างไร

4. ความสามารถระดับสังเคราะห์ความ (Scripturally Implicit Comprehension) เป็นความเข้าใจระดับสูงที่ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาที่อ่านนอกเหนือจากสิ่งที่ผู้เขียนได้เสนอไว้ ผู้อ่านต้องใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาเชื่อมโยงกับสิ่งที่พบเพื่อทำการสังเคราะห์เนื้อหาใบบทอ่านนั้น ๆ

จากแนวความคิดข้างต้น สรุปได้ว่า ระดับความเข้าใจในการอ่านจะประกอบด้วย ความเข้าใจตามตัวอักษร แปลความ ตีความ ขยายความ สรุปความ วิเคราะห์ และสังเคราะห์ การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจต้องมีความรู้ ความเข้าใจตามองค์ประกอบที่กำหนดที่ผู้อ่านต้องบอกรายละเอียดของเรื่องและสรุปความเข้าใจของเรื่องทีอ่าน

หลักในการสอนอ่าน

หลักการสอนอ่าน โดยทั่ว ๆ ไป แฮริสและซิเพย์ (Harris & Sipay. 1979 : 141-142) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับหลักการสอนอ่าน ดังนี้

1. ต้องทำให้การอ่านเป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน
2. การสอนที่เป็นระบบ ต้องฝึกทักษะเฉพาะอย่าง เช่น ระดับประถมศึกษาฝึกอ่านเพื่อพัฒนาคำศัพท์ ทักษะการค้นหาคำความหมาย เป็นต้น

3. มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน เช่น ฟีกอ่านออกเสียงมากพอ ๆ กับการฟีกอ่านในใจ ถ้ามีการฟีกเด็กอ่านโดยมีครูช่วย ก็ควรมีการฟีกให้อ่านด้วยตนเองในสัดส่วนเดียวกัน

4. จัดบเรียนและกิจกรรมให้สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กด้วย

5. การเอาใจใส่เด็กที่มีปัญหาให้เวลามากเป็นพิเศษ เพื่อช่วยพัฒนาการอ่านของเด็กเหล่านั้น

6. ควรมีการวางแผนเพื่อจัดเนื้อหาการอ่านของเด็ก ให้สอดคล้องกันตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย

สรุปได้ว่า หลักการสอนอ่านต้องทำให้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นระบบ มีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้เวลากับเด็กที่มีปัญหาเป็นพิเศษ มีการวางแผนในการจัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับระดับการศึกษาของผู้เรียน

วิธีวัดผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ

วิธีการหนึ่งที่จะวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน คือ การตั้งคำถาม เพื่อหาคำตอบ ซึ่งคำตอบของผู้เรียนนั้นจะเป็นสิ่งที่สะท้อนความคิดของเรา ดังนั้น คำถามจะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินการอ่านว่าผู้เรียนได้เรียนรู้หรือเข้าใจบทอ่านมากน้อยเพียงใด มีนักการศึกษา กล่าวถึงวิธีวัดผลการอ่านเพื่อความเข้าใจ ไว้ดังนี้

เพียร์สัน และจอห์นสัน (Pearson & Johnson. 1989 : 488 ; อ้างถึงในยุวดี ไปราชะ. 2546 : 26) ได้แบ่งระดับคำถามในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ไว้ดังนี้ คือ

1. คำถามที่มีคำตอบที่ชัดเจนในบทอ่าน (Textually Explicit Question) คือ คำถามที่ยึดบทอ่านเป็นหลัก คำถามในคำถามคล้ายๆ คำในบทอ่าน คำถามแบบนี้ต้องการให้นักเรียนหาข้อเท็จจริงจากบทอ่านและเข้าใจผู้เขียนกล่าวถึงอะไร ใช้วัดความเข้าใจระดับแปลความ

2. คำถามที่มีคำตอบเป็นนัยในบทอ่าน (Textually Implicit Question) เป็นคำถามแบบประสานข้อมูลที่มีในบทอ่านเข้ากับความรู้เดิมของนักเรียน ผู้อ่านต้องเข้าใจความหมายที่บทอ่านไม่ได้กล่าวถึงโดยตรงและเชื่อมโยงสิ่งที่รู้แล้วเข้ากับเนื้อเรื่องที่อ่าน ใช้วัดความเข้าใจระดับตีความ ขยายความ และสรุปความ

3. คำถามที่ใช้ประสบการณ์ในการตอบ (Scripturally Implicit Question) เป็นคำถามที่ต้องการคำตอบที่ใช้ประสบการณ์ของผู้อ่านสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่านได้อย่างเหมาะสม ใช้วัดความเข้าใจในระดับสรุปความ

จากที่ศึกษาข้างต้น สรุปว่า วิธีการวัดการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน คือ การตั้งคำถาม เพื่อหาคำตอบ ซึ่งคำตอบของผู้เรียนนั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนความคิดของเรา ดังนั้นคำถามจึงเป็น

เครื่องมือในการประเมินการอ่านว่าผู้เรียนได้เรียนรู้หรือเข้าใจบทอ่านมากน้อยเพียงใด

การเรียนรู้แบบร่วมมือ

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นรูปแบบการเรียนประเภทหนึ่งซึ่งเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่นำผลการเรียนบรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย ของการเรียนรู้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ดังนี้

กรมวิชาการ (2543 : 85) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือว่า เป็นการจัดการเรียนที่แบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

จันทรา ดันติพงสานุรักษ์ (2543 : 36-55) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิด โอกาสให้นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน โดยแต่ละคนมีส่วนในการเรียนรู้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็น ตลอดจนให้กำลังใจซึ่งกันและกัน คนเก่งจะช่วยเหลือคนอ่อนกว่า สมาชิกทุกคนรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองและของเพื่อนสมาชิกทุกคน ความสำเร็จของแต่ละคน หมายถึง ความสำเร็จของกลุ่มด้วย ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงมีลักษณะตรงกันข้ามการเรียนที่เน้นการแข่งขัน (Competition Learning) และการเรียนตามลำพัง (Individualized Learning)

สนอง อินสระ (2544 : 85) ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มผู้เรียนเล็ก ๆ นักเรียนทุกคนเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน มีการปรึกษาหารือภายในกลุ่ม ผลสำเร็จของนักเรียนแต่ละคนคือผลสำเร็จของกลุ่ม

เชี่ยวชาญ เทพกุศล (2545 : 13) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง วิธีสอนวิธีหนึ่ง โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แบบคละความสามารถ โดยสมาชิกในกลุ่มให้กำลังใจช่วยกันทำงาน มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้ทุกคนในกลุ่มได้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้ซึ่งเป็นการแข่งขันกับตนเองและกลุ่มอื่นอย่างสร้างสรรค์

สายสุนีย์ กลิ่นสุคนธ์ (2545 : 25) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ หมายถึง วิธีการเรียนวิธีหนึ่งที่กำหนดให้นักเรียนได้ทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละประมาณ 3-5 คน สมาชิกในกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน ระหว่างบุคคลมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกันมีความรับผิดชอบร่วมกัน ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวมให้เห็นคุณค่าในความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้ได้มาซึ่งการเรียนรู้

ของตนเองและกลุ่ม

สลาวิน (Slavin, 1987 : 8) ให้ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ว่าเป็นวิธีการเรียน ที่จัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ภายในกลุ่มมีผู้เรียนความสามารถ แต่ละกลุ่มประกอบไปด้วย สมาชิกกลุ่ม จำนวน 4 คน มีผู้เรียนที่เรียนอยู่ในระดับสูงหนึ่งคน เรียนอยู่ในระดับปานกลาง สองคน เรียนอยู่ระดับต่ำหนึ่งคน ผู้เรียนแต่ละคนในกลุ่มต้องรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเอง และช่วยเหลือเพื่อนร่วมกลุ่มให้เกิดการเรียนรู้ด้วย

จากการศึกษาความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือ สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบ ร่วมมือ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จัดการเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก ซึ่งสมาชิกในกลุ่ม มีความสามารถ และทุกคนช่วยกันทำงาน รับผิดชอบร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันละกันมากกว่า การแข่งขัน และความสำเร็จของทุกคนเป็นผลงานของกลุ่ม

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ มีประโยชน์ต่อผู้เรียนทั้งในด้านสังคม และงานวิชาการมีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ดังนี้

ชูศรี สนิทประชากร (ชูศรี สนิทประชากร, 2543 : 46-47 ; อ้างถึงในทุมมา จันทรดี, 2547 : 58-59) กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น และความรู้ที่มีความคงทน
2. รู้จักการใช้เหตุผลมีความเข้าใจเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้งและมีความคิดสร้างสรรค์มากขึ้น
3. เกิดแรงจูงใจทั้งภายในและภายนอกที่จะเรียนรู้มากขึ้น
4. สนใจในการทำงานและลดความไม่เป็นระเบียบวินัยของนักเรียนลง ได้มากเพราะ ทุกคนต้องทำงานร่วมกัน
5. ได้รับแนวคิด มีความสามารถมากขึ้น โดยการฟังคำแนะนำจากเพื่อน
6. มีการยอมรับในความแตกต่างระหว่างเพื่อนในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะนิสัย เพศ ความสามารถ ระดับสังคม และอื่นๆ เป็นต้น
7. ใช้ความสามารถของตนอย่างเต็มที่ในการทำงานกลุ่ม
8. มีทักษะทางสังคมมากขึ้น
9. มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมชั้นและโรงเรียน

รวีวรรณ ศรีศรีรามครัน (2543 : 171-172) กล่าวถึง ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือไว้ ดังนี้

1. ประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเรียน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมุ่งให้เกิดผลการเรียนของ

กลุ่ม ที่มีคะแนนสูงเมื่อมีการวัดผล ทำให้สมาชิกกลุ่มต้องสนใจศึกษาในเรื่องที่ได้รับมอบหมาย และผู้เรียนประสบความสำเร็จทางด้านวิชาการมากกว่าปกติ

2. เพิ่มความมั่นใจให้กับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนในลักษณะกลุ่มการเรียนรู้จะทำให้ผู้เรียนแต่ละคนรู้ถึงคุณค่าและความสำคัญของตนในการเป็นสมาชิกรวมทั้งการมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มทำให้เพิ่มความมั่นใจในการทำงานและเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีอิสระที่จะคิดและเสนอความคิดเห็นของกลุ่ม

3. ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนเนื่องจากธรรมชาติและลักษณะของการเรียนแบบร่วมมือจะสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ถกเถียงปัญหาและเสนอความคิดเห็นต่อกลุ่มอธิบายหรือบอกสิ่งที่รู้ให้แก่เพื่อนร่วมกลุ่มเข้าใจซึ่งอาจทำให้ผู้สอนหรือผู้บอกเล่ามีความเข้าใจเนื้อหาวิชาเป็นอย่างดีและชัดเจนมากขึ้น ผู้รับฟัง ก็จะสามารถเข้าใจอีกแนวหนึ่งนอกเหนือจากความคิดเห็นของตนเอง

4. พัฒนาทักษะด้านสังคมการเรียนการสอนแบบร่วมมือจะทำให้สมาชิกในกลุ่มปรึกษาหารือ พูดคุยแสดงความคิดเห็นซึ่งก่อให้เกิดพฤติกรรมทางด้านสังคมที่ดีต่อกันมีความเข้าใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะที่ดีให้แก่ผู้เรียนในด้านการสื่อสารและก่อให้เกิดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

5. เป็นที่ยอมรับของเพื่อนและก่อให้เกิดสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การเรียนแบบร่วมมือก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนแม้กระทั่งเพื่อนที่เรียนด้อยในชั้นเรียนเมื่อจัดให้เรียนแบบร่วมมือก็จะแสดงความสามารถของตนเองทำให้เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนได้และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มเป็นระยะๆ ทำให้เพื่อนทุกคนในชั้นเรียนได้รู้จักคุ้นเคยกันทำให้ทุกคนในชั้นเรียนไม่ว่าเป็นผู้เรียนดีหรือเรียนด้อยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากกว่าการเรียนแบบปกติ

จากการศึกษาประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีต่อนักเรียน ทั้งในด้านที่มีส่วนร่วมในการเรียน การมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การทำให้นักเรียนรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เพราะการเรียนแบบร่วมมือในห้องเรียนเป็นการฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบร่วมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีทักษะการทำงานกลุ่ม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ นักเรียนรู้จักแบ่งปันความรู้ และ ประสพการณ์กับผู้อื่นรวมถึงการกล้าแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมทักษะทางสังคม เข้าใจซึ่งกันและกัน เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน รู้จักคิดแก้ปัญหา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของตนเองต่อไป

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

ความหมายของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีผู้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545 : 170-171) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนด้วยเทคนิค STAD ไว้ว่า หมายถึง การเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนรู้อีกรูปแบบหนึ่งคล้ายกันกับเทคนิค TGT ที่แบ่งนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้วทำการทดลองเรียนรู้ คะแนนที่ได้จากการทดสอบของสมาชิกแต่ละคนนำมาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม

สลาวิน (Slavin. 1987 : 8) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนด้วยเทคนิค STAD ไว้ว่า หมายถึง การเรียนเป็นทีมที่ผสมความรู้ความสามารถ สนุกสนาน มีการปฏิสัมพันธ์กันหรือได้รับรางวัลสำหรับทีมที่สมาชิกสามารถทำคะแนนมากกว่าคะแนนฐานของตัวเอง

สตีเฟน (Stephen. 1982 : 222) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียนด้วยเทคนิค STAD ไว้ว่า หมายถึง การเรียนเป็นกลุ่มที่มีสมาชิก 4-5 คน การเรียนต้องคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์ในระดับสูงสุดนักเรียนจะต้องช่วยกัน นักเรียนจะต้องสอบด้วยตัวของนักเรียนเอง ทีมที่ได้รับการยกย่องหรือรับรองจะต้องมีคะแนนความก้าวหน้าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปการจัดการเรียนแบบร่วมมือกันเรียนด้วยเทคนิค STAD หมายถึง การจัดการเรียนเป็นกลุ่มหรือเป็นทีม สมาชิกในกลุ่มจะมี 4-5 คน แบ่งตามความสามารถ สมาชิกทุกคนจะต้องช่วยเหลือกันในขณะเรียน ความสำเร็จของกลุ่มคือ ความสำเร็จของบุคคล และความสำเร็จของแต่ละคน คือ ความสำเร็จของกลุ่ม

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD

ได้มีผู้วิจัยและนักการศึกษาหลายท่าน ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ไว้ดังนี้

สิริพร ทิพย์คง (2545 : 156-161) ได้บอกไว้ว่า องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD มีดังนี้

1. การนำเสนอสิ่งที่ต้องเรียน (Class Presentation) ครูเป็นคนนำเสนอสิ่งที่นักเรียนต้องเรียนไม่ว่าจะเป็นมโนคติ ทักษะการคิด กระบวนการ โดยครูอาจจะใช้วิธีการสอน

แบบบรรยาย สาธิต อธิบาย และแสดงเห็นผล ใช้คำถาม ทดลอง อุปนัย เป็นต้น

2. การทำงานเป็นกลุ่ม (Teams) ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนประมาณ 4-5 คน ที่มีความสามารถแตกต่างกัน ทั้งมีความสามารถสูง ความสามารถปานกลาง และความสามารถต่ำ ในอัตราส่วน 1 : 2 : 1 แต่ละกลุ่มมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย หลังจากจัดกลุ่มเสร็จเรียนร้อยแล้ว ครูต้องชี้ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทราบบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มว่า นักเรียนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เรียนร่วมกัน อภิปรายปัญหา ร่วมกัน ตรวจสอบคำตอบที่ได้รับมอบหมาย และแก้ไขคำตอบร่วมกัน สมาชิกทุกคนในกลุ่มต้องทำงานให้ดีที่สุด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ต้องให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนสามารถทำงานร่วมกันได้ แล้วครูแจกใบงานให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำ โดยใบงานที่ครูที่ครูเตรียมมานั้นเป็นคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียน และครูควรบอกนักเรียนว่า ใบรายงำนนี้ออกแบบมาเพื่อให้ นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม เป็นการเตรียมตัวเพื่อทดสอบย่อย ขอให้สมาชิกทุกคนช่วยกันตอบคำถามทุกคำถาม โดยการทำงานกันเป็นคู่ๆ เช่น สมาชิกในกลุ่มมี 4 คน เมื่อจับคู่กันจะได้ 2 คู่ แต่ละคู่ช่วยกันตอบคำถามทั้งหมด เมื่อตอบคำถามเสร็จแล้วสมาชิกในกลุ่มนำคำตอบมาแลกเปลี่ยนตรวจสอบโดยสมาชิกในแต่ละกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการตรวจคำตอบในแต่ละข้อให้ได้ สำหรับการกระตุ้นให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกันนั้นมีข้อปฏิบัติดังนี้

2.1 สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนต้องแน่ใจว่า สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มสามารถตอบคำถามแต่ละข้อได้

2.2 สมาชิกในกลุ่มต้องช่วยกันตอบคำถามทุกข้อให้ได้ โดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากเพื่อนนอกกลุ่ม หรือถ้าจำเป็นที่ ต้องขอความช่วยเหลือจากครูก็ให้ขอความช่วยเหลือจากครูให้มากที่สุด

2.3 สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนต้องแน่ใจว่า สมาชิกแต่ละคนสามารถอธิบายคำตอบแต่ละข้อได้

2.4 การทดสอบย่อย (Quizzes) หลังจากให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทำงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูก็จะทำการทดสอบย่อย โดยให้นักเรียนต่างคนต่างทำแบบทดสอบ เพื่อเป็นการประเมินความรู้ที่นักเรียนได้เรียนมา วิธีการนี้จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบตนเอง

2.5 คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคน (Individual Improvement Score) คะแนนพัฒนาการของนักเรียนจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนทำงานหนักมากขึ้น ในการทดสอบแต่ละครั้งครูจะมีคะแนนฐาน (Base Score) ซึ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่

ได้จากการทดสอบย่อยที่ผ่านมาก่อนการใช้ STAD กับการเก็บคะแนนที่นักเรียนสอบได้ หลังจาก การทดสอบย่อยหลังจากเรียนแบบร่วมมือเทคนิค STAD ส่วนคะแนนของกลุ่ม (Team Score) หาได้จากการหาค่าเฉลี่ย โดยรวมคะแนนพัฒนาการของนักเรียนในกลุ่มแต่ละกลุ่ม วิธีการหา รายละเอียดดังนี้

2.5.1 เมื่อนักเรียนเริ่มเรียนชั้นใหม่ อาจจะใช้เกรดเมื่อปีที่แล้วมาเป็น คะแนนฐาน โดยการเทียบเกรดกับคะแนนฐาน ดังนี้

เกรดก่อนการใช้ STAD	คะแนนฐาน
A	90
A- หรือ B+	85
B	80
B- หรือ C+	75
C	70
C- หรือ D+	65
D	60
F	55

2.6 การรับรองผลงานกลุ่ม (Team Recognition) เป็นการประกาศคะแนนกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มทราบ พร้อมกับคำชมเชย ให้รางวัล และคิดรายชื่อไว้ที่ป้ายนิเทศของห้อง ครูควร ชี้แจงให้นักเรียนว่า คะแนนพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนมีความสำคัญเท่าเทียมกับคะแนนที่ นักเรียนได้รับการทดสอบ ดังนั้นสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ต้องร่วมมือกันทำงาน หรือ กิจกรรม ตลอดทั้งความรับผิดชอบต่องานร่วมกัน โดยมุ่งเน้นประ โยชน์ และความสำเร็จของกลุ่ม ดังนั้น สิ่งที่สมาชิกของกลุ่มต้องคำนึงมี 3 ประการ คือ

2.6.1 รางวัลของกลุ่ม (Team Rewards) รางวัลที่ได้เมื่อกลุ่มทำงาน เฉลี่ยได้ถึงเกณฑ์ที่กำหนดให้

2.6.2 ความรับผิดชอบของรายบุคคล (Individual Accountability) หมายถึง ความสำเร็จของกลุ่ม สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจในเนื้อหาของบัตรงาน (Worksheets) เป็นอย่างดี ดังนั้นสมาชิกที่เข้าใจดีแล้วจะต้องอธิบายให้ทุกคนในกลุ่มเข้าใจด้วย เพราะเมื่อมี การทดสอบสมาชิกจะต้องทำด้วยตนเอง โดยไม่มีการช่วยเหลือกัน แต่คะแนนที่ได้จากการสอบจำ นำมาเฉลี่ยเป็นคะแนนของกลุ่ม

2.6.3 โอกาสความสำเร็จที่เท่าเทียมกัน (Equal Opportunity of Success)

หมายถึง สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีโอกาสที่จะทำดีที่สุดในที่สุด และประสบความสำเร็จอย่างเท่าเทียมกัน เพราะคะแนนสอบแต่ละครั้งจะนำมาแปลงเป็นคะแนนของกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มจะต้องประสบความสำเร็จได้ก็ต้องได้รับความร่วมมือ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

สุวิทย์ มูลคำ (2547 : 134-135) ได้เสนอว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ในทางบวก (Positive Interdependence)

หมายถึง การที่สมาชิกในกลุ่มมีการทำงานอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน มีการแข่งขัน มีการใช้วัสดุ อุปกรณ์และข้อมูลต่างๆ ร่วมกัน มีบทบาทหน้าที่และประสบความสำเร็จร่วมกัน รวมทั้งได้รับผลประโยชน์หรือรางวัลโดยเท่าเทียมกัน

2. การปฏิบัติสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างการทำงานกลุ่ม (Face to Face Promotion Interaction)

เป็นการเปิด โอกาสให้สมาชิกในกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อธิบายความรู้ให้แก่เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟัง และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับซึ่งกันและกัน

3. การตรวจสอบความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคน (Individual Accountability)

เป็นกิจกรรมที่ตรวจเช็ค หรือทดสอบให้มั่นใจว่า สมาชิกมีความรับผิดชอบต่องานกลุ่มหรือไม่เพียงใด โดยสามารถที่จะทดสอบเป็นรายบุคคล เช่น การสังเกตการณ์ทำงาน การสุ่มถามปากเปล่า เป็นต้น

4. การใช้ทักษะระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มย่อย (Interdependence and Small Group Skill)

ในการเรียนรู้แบบร่วมมือนี้ เพื่อให้งานกลุ่มประสบความสำเร็จ ผู้เรียนควร จะได้รับการฝึกฝนทักษะระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่ม เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะการตัดสินใจการแก้ปัญหา และทักษะกระบวนการกลุ่ม เป็นต้น

5. กระบวนการกลุ่ม (Group Process)

เป็นกระบวนการทำงานที่มีขั้นตอน ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องทำความเข้าใจในเป้าหมายการทำงาน มีการวางแผน ดำเนินงานตามแผนประเมินผลงานและปรับปรุงงานร่วมกัน

สลาบิน (Slavin. 1987 : 7 ; อ้างถึงในเรื่องอุไร พรหมบุตร. 2551 : 17) กล่าวถึง องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือมี 5 ประการ คือ ประการแรก การเรียนรู้ต้องพึ่งพาอาศัยกัน และกัน (Positive Interdependence) โดยถือว่าทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน และจะต้องพึ่งพากัน เพื่อความสำเร็จร่วมกัน ประการที่สอง การเรียนรู้ที่ดีต้องอาศัยกัน หันหน้าเข้าหากัน มีปฏิสัมพันธ์กัน (Face to Interaction) เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ